Luomulihan arvoketjutyöryhmä

06.03.2018 klo 09.00-12.00
Ässäkeskus

Työryhmän kokoonpano

Nimi	Paikalla 6.3.
Petteri Mäkelä , naudanlihan tuottaja	x
Fredrik von Limburg Stirum	
Niina Myer, Yhdistyneet luomutuottajat	
Arto Jokinen, L'uomunokka	
Pasi Tamminen, Tamminen (pj.)	x
Timo Marttinen, Kruunuherkku	
Sinikka Hassinen, Atria	x
Peter Westerholm, Talman luomu	
Sari Miettunen, SOK	x
Kirsi Pennanen, Ruokakesko	x
Janne Vuorinen, Ruokakesko	
Päivi Rekola, ProAgria	
Jukka Markkanen, MTK	x
Katariina Rehnström, Luomuliitto	
Merja Manninen, Evira	
Sanna Vuorisalo, Luke	x
Kati Kastinen, ProAgria	x
Aura Lamminparras; Pro Luomu ry	x
Marja-Riitta Kottila, Pro Luomu ry	x

Asialista

1. Puheenjohtajan valinta vuodelle 2018
2. Markkina- ja tuotantonäkymät
3. Luomulihan tuotantomäärät vuonna 2017, Sanna Vuorisalo, Luke
4. Luomusianliha-hankkeen eteneminen, Kati Kastinen, ProAgria
5. EU:n luomuasetuksen eteneminen
6. Vuoden 2018 toiminnan painopisteet
7. Mahdolliset muut asiat
   - Luomun menekinedistämishanke haussa EU:lta
   - Luomu 3,0 –vision rakentaminen
   - Seuraavat palaverit

LUOMUA. ILMAN MUUTA.

Puheenjohtajan valinta

- Luomulihan arvoketjutyöryhmän vuoden 2018 puheenjohtajaksi valittiin Pasi Tamminen

Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen

- Luomuliha ja lihavalmisteet kasvavat kaupassa todella hyvin.
  - Jauhelihat isona ryhmänä vetää kasvua
  - Lihavalmisteissa kärkeä pitävät ruokamakkarat
  - Luomulihan kasvaa lihamarkkinaa nopeammin ja luomuliha kasvaa myös nopeammin kuin luomu keskimäärin
  - Liha yksi viime vuoden merkittävistä luomukasvajista
- Pro Luomun julkaisemien markkinalukujen mukaan luomu kasvoi viime vuonna 13%. Luomujauheliha oli yksi vahva nousija.

- Lihasta on pulaa:
  - Luomusian tuotantoneuvontaa pitää kehittää, samoin yhteistyötä tilojen välillä.
  - Uusia tiloja tarvitaan, mutta ennen kaikkea nykyiset tuottajat pitää saada pysymään mukana

Katsaus markkina- ja tuotantotilanteeseen

- Positiivista on, että emolehmätilat lisääntyvät, kokonaistuotanto kuitenkin polkee paikallaan
    - Luomurehuviljan hinta ja saatavuus on haastena
    - Tuotannossa on potentiaalia ja luomuvasikkaa on, mutta loppukasvattamot puuttuu
        - Joutuvat tavanomaiseen tuotantoon
    - Luomunaudanlihan laatu on parantunut.
- Viime vuoden luomukotieläinkorotukset maksetaan taas vasta kesäkuussa
    - Haasteellisen satotilanteen takia viljelijöillä taloudellisia ongelmia, jotka voivat aiheuttaa eläinsuojeluongelmia, jos rehuja ei ole varaa ostaa.
    - Sinänsä luomurehua on markkinoilla, mutta se on kallista
    - Evira ei tule myöntämään viljalle poikkeuslupaa, mikäli luomuluomurehua on jossain saatavilla.

→ **Asia on kriittinen eläinten hyvinvoinnin ja markkinankehityksen kannalta. Luomulihan arvoketjutyöryhmä päätti tehdä kannanotan Maaseutuvirastolle, ja vedota aikaistaa kotieläintuotannon tukien maksua.** *(Vetoomus ja vastaus liitteenä)*.

Luomulihan tuotantomäärät vuonna 2017, Sanna Vuorisalo, Luke

Esitys liitteenä, Keskustelu:

- Markkinat kasvaa globaalisti kaikkialla enemmän kuin tuotanto.
- Suoramyynti luomukaritsassa merkittävää, arviolta puolet suoramyyntiä
- Luomulihan(kin) myynnissä markkinointi kaiken edellytys
  - Aasiassa puhtaus ja turvallisuus on todella vahva trendi.
  - Kansainvälinen kysyntä saattaa lisätä myös tietoisten kuluttajien maksuhalukkuutta Suomessa, mutta toisaalta aina on kuluttajia, joille hinta on pääasia.
  - Kuluttajaa liikutetaan tarinalla mm. perhetila
  - Luomuun liittyy tarina, pelkkä puhtaus ja hyvä laatu ei riitä. Pätee myös Aasiaan, mielikuva puhtaasta luonnosta ja talvesta.

→ **Arvoketjutyöryhmä piti luomulihan tuotantomäärien tilastointia tärkeänä ja hyödyllisenä. Ensi vuodesta alkaen tilastointiin lisätään myös tuottajahinnat.**

Luomusianliha-hankkeen eteneminen, Kati Kastinen, ProAgria

Esitys liitteenä, keskustelua:

- Tavoite 2milj luomusikaa vuoteen 2020 mennessä ja 7-8 tilaa lisää
  - tällä hetkellä 0,5milj kg, 8 tilaa.
  - Järkevä ja selkeä tavoite, mutta tarvitsee paljon työtä
- Oleellisinta on yhteistyön edistäminen
  - Tilojen välillä osaamisessa isoja eroja.
  - Pelkästään tietojen kerääminen olisi tärkeää
    - Esim. Porsaskuolleisuus, syntyvyys
  - FB- ryhmät, vertaistuki
  - Osaaminen on tiloilla, se pitää saada yhteiseen tietouteen.
  - Työkaluja seurantaan kyllä riittää, kaikkea ei tarvitse keksiä uudestaan.
- Hankkeessa esiintyvät aiheet voivat olla edelleen paikoin kilpailuoikeudellisesti ongelmallisia.
  - Hinnoittelu on tuottajan ja teurastamon välinen asia.
  - Sopimus- ja hinnoittelumallien kehittäminen ei ole lainsäädännöllisesti mahdollista
- Kauppojen rooli hankkeessa olisi kertoa kysynnästä ja kannustaa tuotantoon.
- Teollisuus sitoutunut olemaan mukana ja auttamaan tarvittaessa

EU:n uusi luomuasetus voimaan 1.1.2021

Muokattu Sampsa Heinosen esityksen 30.1.2018 pohjalta

- **Kolmikannan osapuolet (komissio, neuvosto ja parlamentti) pääsivät poliittiseen yhteisymmärrykseen asetuksen sisällöstä 28.6.2017**
  - Sopu esiteltiin maatalouden erityiskomitealle 10.7.2017., maatalouden erityiskomitea hyväksyi ehdotuksen määräenemmistöllä 20.11.2017.
  - Neuvoston ja parlamentin lopulliset käsittelyt (maaliskuussa 2018?) ovat lähinnä muodollisuuksia.
- **Julkaisu EU:n virallisessa lehdessä aikaisintaan toukokuussa 2018**
- **Vielä paljon avoinna olevia asioita (delegoidut ja toimeenpanosäädökset 52 kohtaa).**

Uuden EU-asetuksen tuomia keskeisiä ja mahdollisia muutoksia 1

- **Muutokset soveltamisalaan**
  - **Eräät muut tuotteet (liite I):** mm. merisuola ja muut suolat, eteeriset öljyt, luonnonkumi, luonnonkorkki, puuvilla, eläinten nahat ja vuodat, silkkiperhosen kokongit
- **Valvonta**
  - **Riskiperusteisen tarkastustapa**: Tarkastuskäynti vain joka toinen vuosi osalle toimijoista.
  - **Laajamittainen irtomyynti vähittäiskaupassa valvonnan alaiseksi**
  - **Valvonnan organisointi:** Tarkastajina sallitaan vain luonnollisia henkilöitä, mutta muutokset Suomen systeemiin avoinna.

Uuden EU-asetuksen tuomia keskeisiä ja mahdollisia muutoksia 2

- **Kasvintuotanto**
  - **Kasvihuoneet:** Rajoituttujen kasvualustojen käyttökielto 2030
  - **Siemenet:** Uusia vaatimuksia ja mahdollisuuksia
  - **Jäämät:** Uusi asetus ei määrää torjunta-aineiden jäämien raja-arvoja luomutuotteille.

- **Eläintuotanto:**
  - **Rinnakkaistuotannon** vaatimusten mahdolliset rajoitukset (tavanomaisten eläinten laiduntaminen) ovat kysymysmerkki.
  - Uudet eläinlajit: kaniinit, hirvieläimet, viiriäiset
  - Pieni parsinavetta (koko kasvaa)
  - Luomueläinrekisteri

Toimeenpanolainsäädännön valmistetelun alustava aikataulu

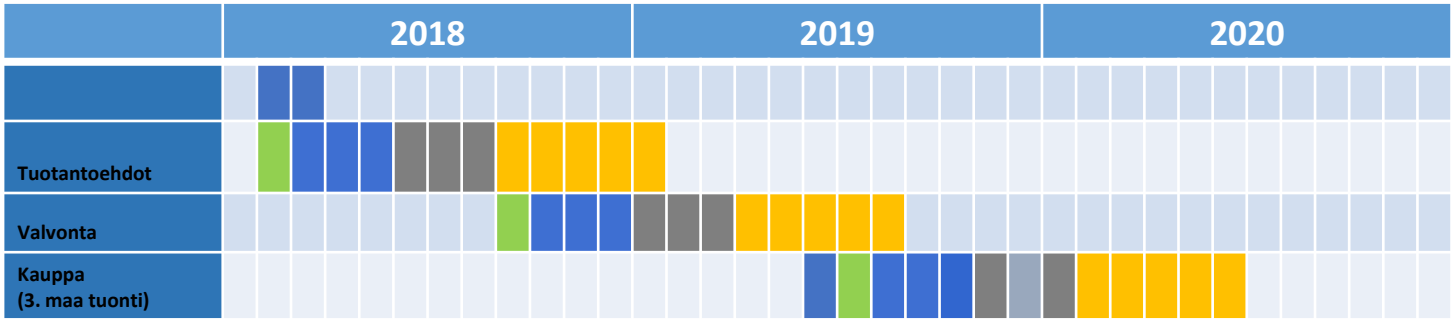

	Selvennökset peruasetutukseen *Clarification of the basic act*
	Keskustelu *Technical discussion*
	Luonnostelu *Legal drafting*
	Hyväksyminen *Adoption procedure*

Vuoden 2018 painopisteet

- Luomustrategia- Luomu 3.0
  - Mmm aloittanut uuden luomustrategian valmistelu. Pro Luomu ja ministeriö järjestävät työpajoja liittyen tulevaisuuden luomuun.
  - Luomu 3.0 keskustelusarja huipentuisi kansainväliseen seminaariin Suomen EU:n puheenjohtajakaudella 2019
  - Ministeriö on luvannut valvonnasta selvityksen, nyt toteutumassa ainakin keskustelu luomualalle.
- EU:n säädösvalmistelu
  - Luomuasetuksen seuranta kokouksissa.
- Uuden tukikauden valmistelu, rahaa on vähemmän, arvoketjutyöryhmän mielestä tärkeimmät teemat:
  - Luomukotieläintuotannon tukien maksuaikatauluihin vauhtia!
  - Valkuainen on minimitekijä EU:ssa
    - Valkuaistuki myös sekakasvustoille
- Luomulihantuotanto kasvuun!
  - Luomusikaa2020 –hankkeen seuranta jokaisessa kokouksessa

Muut asiat ja seuraavat kokoukset

- EU:n menekinedistämishanke
  - Pro Luomu hakee EU-rahoitusta 3-vuotiselle hankkeelle, jonka tavoitteena on tehdä EU:n luomumerkkiä tunnetuksi, lisätä luomua viikoittain käyttävien kuluttajien lukumäärää ja lisätä luomun myyntiä Suomessa.
  - Budjetti 1,37miljoonaa euroa, EU:n rahoitusosuus 70 %, loput kerätään yhteistyökumppaneilta.

- Seuraavat kokoukset: 22.5. klo 9-12, MTK